

**O‘ZBEKISTONDA YOSHLARNI “IT” SOHASIGA O‘RGATISHDAGI MUAMMOLAR
VA USHBU MUAMMOLARNING HAL QILISH YO‘LLARI**

U.S. Eshaliyev

Termiz Davlat Universiteti Texnologik ta'lim kafedrası o'qituvchisi

Manobov Javohir Bahodir o'g'li

Professional ta'lim: Axborot tizimlari va texnologiyalari yo'nalishi 2-bosqich talabasi

Annotatsiya. Bu maqolada O‘zbekistonda yoshlarni IT sohasiga o‘rgatishdagi muammolarni va ushbu muammolarni hal qilish yo‘llarini muhokama qiladi. Maqolada, IT sohasining ahamiyati, O‘zbekistonda yoshlar uchun uning ahamiyati, shu sohadagi ta‘lim bilan bog‘liq muammolar va ushbu muammolarni hal qilish yo‘llari ta‘kidlanadi. Bu muammolarni hal qilishning ahamiyatini va O‘zbekistonning IT sohasida global bozorda raqobatbardosh bo‘lishiga yordam berishi takidlangan.

Kalit so‘zlar: Axborot Texnologiyalari (IT), yoshlar, ta‘lim, muammolar, hal qilish yo‘llari, resurslar va infrastruktura, sifatli dasturlar va darsliklar, malakali o‘qituvchilar, qiziqish va motivatsiya, global bozor, raqobatbardoshlik, kasbiy imkoniyatlar.

Axborot texnologiyalar (IT) sohasi bugungi kunda dunyo bo‘ylab har qanday sohada ishlaydigan tashkilotlar uchun muhim ahamiyatga ega. “IT” sohasi ma‘lumotlarni tez va samarali tarzda ishlab chiqarish, tarqatish, saqlash va ulardan foydalanishga imkon beradi. Bu biznes, ta‘lim, sog‘liqni saqlash, kommunikatsiya va ko‘plab boshqa sohalarda samarali ishlash uchun zarur. O‘zbekistondagi yoshlar uchun “IT” sohasining ahamiyati shundaki, O‘zbekiston kabi rivojlanayotgan mamlakatlarda, “IT” sohasi yoshlar uchun katta imkoniyatlarni ochib beradi. “IT” sohasi yoshlarga yangi kasb-hunarlar o‘rganish, o‘zlarining ijodiy qobiliyatlarini namoyish etish va global bozorda raqobatbardosh bo‘lish uchun zarur bo‘lgan mahoratlar o‘rganishga imkon beradi. Bundan tashqari, “IT” sohasi yoshlarga uzoq muddatli va barqaror ish o‘rinlari yaratishda muhim ahamiyatga ega. “IT” sohasi tez o‘sayotgan sohalardan biri bo‘lib, bu soha yoshlar uchun yangi ish o‘rinlari yaratishda muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, “IT” sohasi yoshlarga o‘zlarining yashash joylaridan tashqarida ham ishlash imkoniyatini beradi. Bu, yoshlar uchun mustaqil va erkin ishlash imkoniyatini yaratadi, bu esa ularning shaxsiy va kasbiy rivojlanishiga yordam

beradi. Ammo, bu imkoniyatlardan to'liq foydalanish uchun, yoshlarning "IT" sohasidagi bilim va mahoratlari zarur. Bu esa O'zbekistonda "IT" ta'limini takomillashtirish va yoshlarni ushbu sohaga qiziqishni oshirish talab qiladi. Bu borada, O'zbekistonda "IT" ta'limi bilan bog'liq muammolar haqida to'liqroq ma'lumot berishim mumkin.

Yuqorida aytib o'tganimizdek, O'zbekistonda "IT" ta'limi bilan bog'liq bir qancha muammolar mavjud. Bu muammolar bir nechta jihatlardan iborat va quyidagi muammolarni ko'rib chiqamiz:

1. Resurslar va Infrastruktura: IT ta'limi uchun zarur bo'lgan resurslar va infrastrukturaning yetishmasligi. Bu kompyuterlar, internet ulanishlari, dasturiy ta'minot va boshqa texnologik va hokazolar. Bu muammolar, IT ta'limini o'rganishga qiziqqan yoshlarga zarur bo'lgan resurslarga kirishni cheklashi mumkin.

2. Sifatli Dasturlar va Darsliklar: IT sohasida sifatli ta'lim dasturlari va darsliklar kam bo'lishi mumkin. Bu, yangi texnologiyalar va dasturlash tillarini o'rganish uchun zarur bo'lgan eng yangi ma'lumotlardan mahrum bo'lish degani. Maktablarda va "OTM"larda "IT" ta'lim yo'nalishlarida darsliklarning eskiligi va hozirgi kunda kerak bo'ladigan yangi texnologiyalarning o'tilmasligi.

3. O'qituvchilar: Maktablarda va "OTM"larda IT sohasida malakali o'qituvchilar kam bo'lishi IT sohasida ta'lim olishni istagan yoshlar uchun sifatli ta'limni ta'minlashga to'sqinlik yaratmoqda.

4. Qiziqish va Motivatsiya: Yoshlar IT sohasiga qiziqishini oshirishda muammolar bor. Bu IT sohasining murakkabligi, qiyinliklari va bu sohadagi kasbiy imkoniyatlar haqida yetarlicha ma'lumotlarning bo'lmaganligi tufayli sohani o'rganishga qiziqish so'nyapti.

Bu muammolarni hal qilish uchun bir nechta yo'llar mavjud. Bu borada, mening IT ta'limini takomillashtirish va yoshlarni ushbu sohaga qiziqishni oshirish uchun takliflarim bor.

Yuqorida sanab o'tilgan bir qancha muammolarga yechim topib "IT"ni rivojlantirish uchun quyida bir qancha takliflarimni sanab o'taman.

Birinchidan: IT resurslarini va infrastrukturani takomillashtirish uchun, ta'lim muassasalari va hukumatlar birgalikda ishlash kerak. Bu, kompyuterlar, internet ulanishlari va dasturiy ta'minotni oshirishni o'z ichiga oladi. Shuningdek, texnologik vositalarni ta'minlash uchun grantlar va mablag'lar olish uchun loyihalar ishlab chiqish ham muhim.

Ikkinchidan: IT ta'limi uchun sifatli dasturlar va darsliklar ishlab chiqish uchun, ta'lim muassasalari va IT sohasidagi mutaxassislar birgalikda ishlashi kerak. Bu, yangi texnologiyalar va dasturlash tillarini o'rganish uchun zarur bo'lgan eng yangi ma'lumotlarni o'z ichiga oladi. IT sohasiga oid chet el adabiyotlarini tarjima qilib shu asosida darsliklar tayyorlash kerak bo'ladi.

Uchinchidan: IT sohasida malakali o'qituvchilar yetishtirish uchun, ta'lim muassasalari va hukumatlar birgalikda ishlash kerak. Bu, o'qituvchilar uchun takomillashtirish kurslari va seminarlarini o'tkazishni o'z ichiga oladi. IT sohasi rivojlangan davlatlarda talabalarning ta'lim olishi uchun davlat grandlarini ko'pITrinish lozim. "OTM"lardagi IT yo'nalishlarida chet elda tajriba orttirib kelgan mutaxassislar dars o'tishini taminlash kerak.

To'rtinchidan: Yoshlar IT sohasiga qiziqishini oshirish uchun, ta'lim muassasalari va hukumatlar birgalikda ishlash kerak. Bu, IT sohasidagi kasbiy imkoniyatlar haqida ma'lumot berish, IT sohasidagi muvaffaqiyatli misollar va roli modelini taqdim etishni o'z ichiga oladi. Bundan tashqari xalqaro IT kompaniyalarda ishlab yuqori daromadga ega bo'layotgan O'zbekistonlik dasturchilar va yoshlar o'rtasida uchrashuvlar tashkil qilish kerak.

Bu takliflar, O'zbekistonda IT ta'limini takomillashtirish va yoshlarni ushbu sohaga qiziqishni oshirishga yordam berishi mumkin.

IT ta'limi bilan bog'liq muammolarni hal qilishning ahamiyati juda katta. Bu muammolarni hal qilish, yoshlarga IT sohasida kasbiy imkoniyatlarni ochib beradi va ularning shaxsiy va kasbiy rivojlanishiga yordam beradi. Shuningdek, bu muammolarni hal qilish, O'zbekistonning IT sohasida global bozorda raqobatbardosh bo'lishiga yordam beradi. Bundan tashqari IT sohasi tez o'sayotgan sohalaridan biri bo'lib, bu soha yoshlar uchun yangi ish o'rinlari yaratishda muhim ahamiyatga ega. IT sohasi yoshlarga o'zlarining yashash joylaridan tashqarida ham ishlash imkoniyatini beradi. Bu, yoshlar uchun mustaqil va erkin ishlash imkoniyatini yaratadi, bu esa ularning shaxsiy va kasbiy rivojlanishiga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi veb sayti <https://mitc.uz>
2. O'zbekiston Respublikasi Hukumat portali <https://gov.uz>
3. <https://kompy.info> veb sayti
4. <https://goaravetisyan.ru/uz/k-vneshnim-prichinam-vnedreniya-obrazovatelnyh-tehnologii-otnosyat/>

6. Eshaliyev U. S. PSYCHOLOGICAL-PEDAGOGICAL OPPORTUNITIES OF NATIONAL CRAFTS OF SCHOOL PUPILS.
7. Eshaliyev U. S. THE FUTURE OF COMPUTER SCIENCE TEACHER COMPETENCE OF NURTURING THE TECHNOLOGY IMPROVEMENT.
8. Eshaliyev U. S. Theoretical Foundations of Improving the Technology of Training the Competence of the Future Informatics Teacher //American Journal of Social and Humanitarian Research (AJSHR). October. – 2022. – T. 3. – №. 10.
9. Eshaliyev U. S. Preparing Future Computer Science Teachers to Work with Gifted Students. Computer-Based Implementation Technology //EUROPEAN JOURNAL OF LIFE SAFETY AND STABILITY (EJLSS) ISSN. – C. 2660-9630.
10. Utkir Eshaliyev Soatmurodovich. (2023). TECHNOLOGY FOR THE FORMATION OF CREATIVE THINKING SKILLS IN THE PROCESS OF TRAINING FUTURE COMPUTER SCIENCE TEACHERS. International Multidisciplinary Journal for Research & Development, 10(12). Retrieved from <http://www.ijmrd.in/index.php/imjrd/article/view/732>
11. Soatmurodovich U. E. Theoretical Foundations of Improving the Technology of Training the Competence of the Future Informatics Teacher. – 2023.
12. Eshaliyev U. INFORMATIKANI MODULNI O ‘QITISHDA FOYDALANILADIGAN INTERFAOL TA’LIM METODLARINI TAKOMILASHTIRISH YO ‘LLARI //Евразийский журнал права, финансов и прикладных наук. – 2022. – Т. 2. – №. 7. – С. 4-9.
13. <https://wikipedia.org> veb sayti.